

Aktivní dvoupásmové studiové monitory

M-AUDIO | AVID
BX8 D2

Autor recenze: Luděk Oravský

STUDIOVÉ POSLECHOVÉ MONITORY: VĚČNÉ A VDĚČNÉ TÉMA.

Pokud by byla ta možnost, v kolika „referenčních“ podobách bychom mohli vlastnoručně vytvořenou hudební nahrávku uslyšet? Skoro pokaždé mě tato otázka napadá, když se procházím nabídkami muzikantsko-zvukařských e-shopů doma i v cizině. Nabídka studiových poslechového monitorů je opravdu rozsáhlá, všechny monitory jsou samozřejmě „profesionální“ a „referenční“, ale soudě podle mnohdy emotivních a vášnivých diskuzí na všemožných internetových uživatelských fórech, je opravdu těžké zvolit jeden monitor, který, obrazně řečeno, vládne všem...

CO VÝROBCE A ZNAČKA, TO SICE V ZÁSADĚ STEJNÝ CÍL, ALE VE FINÁLE RŮZNÝ VÝSLEDEK. Existují různé (cenové) kategorie, takže kromě monitorů referenčních koupíme i monitory referenčnější a nebo ty úplně nejreferenčnější. Jakou referenci si pořídíme, řekněme, za deset tisíc a jakou za padesát tisíc korun? Při výběru vhodných monitorů se s tím vším musíme nějak vyrovnat, spolehnout se na svůj cit a, odhlédneme-li do svého rozpočtu, mít na paměti, co sledujeme. Volba toho „správného“ monitoru nemusí být vůbec jednoduchou záležitostí, nicméně v jakékoliv aplikaci určitě platí, že potřebujeme nejlepší možný poslech, to znamená, že potřebujeme slyšet jednotlivé zvuky pokud možno co nejděle, bez nežádoucích příkras nebo deformací. Ideální je mít před nákupem možnost srovnání několika vytipovaných monitorů a podle předem dobře naposlouchaných nahrávek si vybrat ten, který předpokládané aplikaci nejlépe vyhovuje. Tato možnost však nebývá k dispozici vždy a všem a tak je spíše zvykem zmapovat si, kdo vytipované monitory používá, jaké s nimi má zkušenosti, nebo co případně o daném modelu píše specializovaný časopis, jakým může být například náš Music Store. Proto jsme zde.

V návaznosti na úvodní zamyšlení přinášíme na následujících řádcích popis studiových monitorů M-Audio BX8 D2. Značka M-Audio sice původně pochází z úplně jiné větve zvukové branže, nicméně už nějaký ten čas úspěšně ošetřuje a rozhojňuje své portfolio studiových poslechového monitorů (v současnosti tak činí pod širokým rozpětím křídla společnosti AVID®).

BX8 D2 je aktivní dvoupásmový studiový referenční monitor určený pro poslech v blízkém poli. Poměrně robustní skříň monitoru, vyrobená z desek MDF a potažená černým vinylem, je osazena osmipalcovým hlubokotónovým reproduktorem s kevlarovou membránou a tlumícím gumovým obložení. Kevlar je materiál, který se používá například v neprůstředných vestách, a pokud jde o reproduktory, pružnost kevlarové membrány představuje výrazné zlepšení proti membránám z papíru nebo polypropylenu. Reproduktory s kevlarovou membránou se obvykle používají u monitorů vyšších cenových tříd, než kam spadá BX8 D2,

ale jak je vidět, když se chce, jde to. Pásmo výšek zaopatřuje tlakový měnič o průměru jeden a čtvrt palce. Oba reproduktory jsou magneticky stíněné, aby nedocházelo k rušení při použití v blízkosti počítačových monitorů. Dělicí frekvence dvoupásmové soustavy je 2,2 kHz.

Každý reproduktor je buzen vlastním zesilovačem, oba jsou odolné proti vysokofrekvenčnímu rušení, mají ochranu omezením výstupního proudu, ochranu proti přehřátí, ochranu proti tranzientům při zapínání a vypínání, jsou vybaveny subsonickým filtrem a standardně ijištěny externí síťovou pojistkou. Vedle této, dnes víceméně obvyklé výbavy, bude spíš zajímavější výkon obou použitých zesilovačů. Zesilovač pro hlubokotónový reproduktor má výkon 70 wattů a zesilovač pro vysokotónový reproduktor výkon 60 wattů. Monitor BX8 D2 tedy disponuje pro poslech v blízkém poli v souhrnu opravdu slušným výkonem 130 wattů (na jeden kanál). Při vstupním signálu o velikosti 0,085V monitor vyvine akustický výkon 90dBA ve vzdálenosti jednoho metru před soustavou (pro představu: obvyklá pracovní úroveň profesionálních zvukových zařízení je 1,23V/ +4 dBu)! Dynamický rozsah, neboli odstup užitečného signálu od šumu, je udáván jako větší než 100 dB, měřeno podle křivky A. Přenášený frekvenční rozsah monitoru je 40 Hz až 22 kHz.

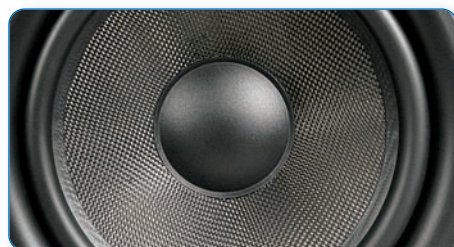
Jako aktivní monitor, má BX8 D2 veškeré ovládací prvky na zadním panelu skříňe monitoru. Pokud se tedy podíváme dozadu, tak zjistíme, že se zde nacházejí jen ty nejnnutnější ovladače a propojovací konektory. Monitor nemá žádná „udělátka“ ke korekci přenosové charakteristiky pro přizpůsobení daným akustickým podmínkám. Konstrukční BX8 D2 si zjevně stojí za vyrovnaným přenosem frekvenčního spektra, jak je udán v technických údajích, a uživatelé nezbyvá, než to akceptovat a věnovat trochu pozornosti optimálnímu umístění monitorů a případně také akustickému ošetření poslechového prostředí. K tomu je s monitory dodávána barevná příručka podrobně se zabývající optimálním umístěním studiových monitorů. Bohužel je v angličtině, nicméně text je doplněn spoustou názorných obrázků, které mohou pomoci. Vstup do monitoru obstarávají dva konektory, jeden XLR a jeden 1/4".

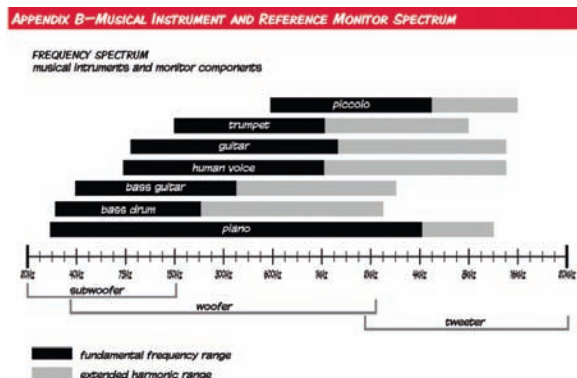
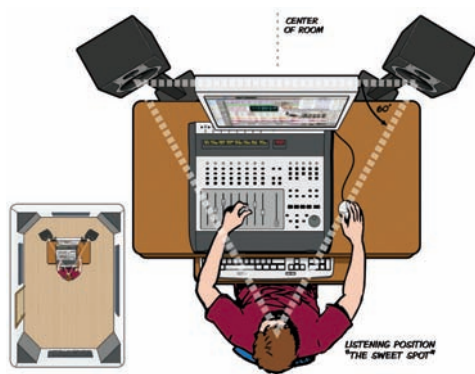

Oba jsou symetricky zapojené, umožňují ale připojení také nesymetrických kabelů. V symetrickém zapojení je impedance vstupů 20 kiloohmů, v nesymetrickém pak 10 kiloohmů. Dále se na zadním panelu nacházejí pouze dva ovládací prvky. Je to v první řadě spínač síťového napájení, o zapnutí napájení monitoru jsme informováni rozsvícením

drobné modré kontrolky na čelní stěně monitoru, umístěné mezi vysokotónovým a hlubokotónovým reproduktorem. Druhým ovládacím prvkem je potenciometr Volume. Kromě toho se na zadním panelu také nachází kruhový otvor subfrekvenčního portu, jehož úkolem je umožnit „odvětrání“ extrémně nízkých frekvencí pod 30 Hz ven ze skříňe monitoru. Tím bylo myslím řečeno vše podstatné o technicko-konstrukčním základu monitoru BX8 D2 a konečně je čas také si něco poslechnout.

Už při vybalování monitorů z krabice je jasné, že se vzhledem k objemu a rozměrům skříňe nejedná o monitory, které jednoduše položíme na stůl po stranách počítačového monitoru. Ne, že by to nebylo technicky možné, ale nebyl by to bůhvíjaký poslech. Monitory jsou osazeny osmipalcovým woofery a poměrně výkonnými zesilovači, a tak se dá předpokládat, že jejich provoz bude optimální při trochu vyšších hlasitostech, než je běžné u monitorů s menším objemem a woofery o průměru pět palců nebo menším. Následné pokusy a zkušební poslech toto pouze potvrdily. Podle mého vlastního odhadu začínají monitory opravdu hrát v plné své kráse přibližně od deseti procent uváděného výkonu. Pokud je můj odhad správný, tak je to při výkonu okolo 13-15 wattů na kanál, při dvou monitorech - tedy něco ke třiceti wattům, a to už začíná být v místnosti s rozměry běžného obýváku docela slyšet. Podotýkám, že v tento moment monitory teprve začínají hrát. Nejsem přítelem ohlušujícího poslechu, ale monitory BX8 D2 opravdu asi nejsou určeny na stůl vedle počítačového monitoru. Při poslechu z maximální blízkosti je třeba poslechovou úroveň dost „příškrtit“, a v tom případě to „odnese“ dynamika reprodukováného snímku. Poslech je sice bez chyby, ale plochý, bez jiskry a bez života. Testované monitory jsem tedy umístil na samostatné studiové stojany. Při jejich umístění v poslechovém prostoru je třeba mít na paměti, že žádná úprava frekvenčního průběhu monitorů není možná. Kvůli tomu odpadlo umístění monitorů blízko stěny. Subfrekvenční port na zadní straně monitoru „pumpuje“ ven nadbytečné basy, které se od stěny odrážejí a samozřejmě zdrazňují dunění basů, které, v závislosti na povrchu stěny (pohltivý, odrazivý) a aktuální hlasitosti monitorů mohou poslech docela znepríjemnit, ne-li zcela znehodnotit nečitelností basů a nižších středů.

Různé užitečné vzdělávací suplementy jsou dnes součástí prodejní strategie mnoha výrobců. S M-Audio DX8 získáte tištěnou příručku, ve které se dozvíte základní principy práce se studiovými monitory. Publikace je zdarma ke stažení také na stránkách M-Audio. Vaši pozornosti doporučujeme také vydání, které se zabývá problematikou audio rozhraní.

Monitory jsem po několika málo pokusech umístil tak, abych měl zajištěn pohodlný poslech, i když se budu u počítače při obsluze počítače a spouště-ní připravených nahrávek pohybovat. Po mně vyhovujícímu umístění monitorů jsem následným přeměřeními zjistil tyto hodnoty... Poslechová báze mezi reproduktory byla 150 cm, mé místo poslechu bylo samozřejmě v jednom z vrcholů rovnostranného trojúhelníku. Vzdálenost beden od stěny za monitory byla 119 cm, vzdálenost beden monitorů od bočních stěn byla 150 cm a vzdálenost od stěny za mnou byla 200 cm. Při poslechu dostatečně převládá přímý zvuk a svým způsobem šlo už spíše o „ozvučení“ poslechového prostoru, podobně jako například při poslechu high-endového Hi-Fi, nebo při poslechu v prostorově velkých režích.

Po této přípravě jsem se pak po několik následujících podvečerů a večerů vždy pokud možno pohodlně usadil a dopíával jsem si poslech své oblíbené hudby. A vzal jsem to, jak se říká, pěkně po létech, tedy od 60. let (např. Rolling Stones-Sticky Fingers, Deep Purple III), přes 70. léta (nesmrtelní Led Zeppelin), 90. léta (např. Lenny Kravitz-Greatest Hits, Alice In Chains-Unplugged, Page/Plant-No Quarter) až po téměř horkou současnost (např. Black Country Communion II, Whitesnake-Forevermore, Anastacia, Robert Plant-Band of Joy). Stejně jako při jiných podobných testech mi to umožnilo monitory si „naposlouchat“ a sžít se s nimi. A jaké to tedy bylo? V první řadě se opravdu ukázalo, že je třeba monitory nechat trochu „zahřát“. To monitory při svém výkonu dokážou skutečně pěkně, ale samozřejmě není nutné a za běžných okolností ani možné, aby hrály naplno. Vodítkem pro vyhovující intenzitu poslechu může být to, že s vedle sedícím posluchačem můžete normálně

mluvit a nemusíte na sebe křičet. Za takových podmínek hrají monitory dostatečně důrazně, ale nikoliv vtíravě; jejich zvuk by se dal celkově charakterizovat jako nenápadný. Žádné pásmo nijak rušivě nevyčívá, basy jsou rozloženy v celém svém spektru pěkně až dolů, výšky jsou dobře čitelné bez zbytečného šustění a cinkání. Při postavení, kdy jsou monitory natočeny tak, aby osy reproduktorů směřovaly po odvěsnách rovnostranného trojúhelníku k uším posluchače, se zvuk poslechově stahuje spíše do monitorů na úkor středu poslechové báze. Proti všem obvyklým doporučením jsem monitory „narovnal“ tak, že osy reproduktorů byly kolmé na pomyslnou přímkou poslechové báze. Monitory prostě nebyly natočeny k mým uším a na poslechové bázi vymezené oběma monitory se pak celý zvukový obraz rozložil mnohem rovnoměrněji, přirozeněji. Výběr testovacích nahrávek potvrdil, že jsou monitory přirozeně neutrální. Skladby z různých časových období jsou zpracovány jinak, monitory jasně ukázaly jak a sem tam dokázaly odhalit i jinde neslyšitelné detaily. Při této příležitosti se mi opět potvrdilo, že čím je nahrávka současnější, tím je její hlasitost vyšší a to, bohužel, na úkor dynamiky hudebního snímku a věrného zobrazení nástrojů (hlasů). Ale to je jiná kapitola.

Závěrečné zhodnocení monitorů M-Audio BX8 D2 chci uvést konstatováním, že jsem je poslouchal poměrně dlouho a že se dá vydržet poslouchat je dost dlouho. Po všech poslechových testech jsem si samozřejmě také na monitory zkusil cvičně pár vlastních mixáží materiálu nahraného ve stopách. I když jsem navykly na trochu jiný poslech, reprodukce BX8 D2 je natolik přehledná, že je možné se pustit takřka ihned do práce, během které intuitivně vnímáte, jestli to je, nebo není ono. A to je mým podstatné. Zapnete monitory a neřešíte, jestli vám monitory „sedí“ nebo ne, prostě jdete na věc a úspěšně ji dotáhnete do konce.

Za více než dekádu mé spolupráce s Music Store mi prošlo rukama celkem hodně studiových monitorů různých značek. Pokaždé, když mám nějaký monitor oznámkovat, zhodnotit, přál bych si je mít všechny vedle sebe, aby byla možnost

přímého srovnání. To se zatím nikdy nepodařilo, a tak jsem odkázan vždy jen na okamžité subjektivní dojmy a své zkušenosti. Samozřejmě existují studiové monitory lepší, než testované BX8 D2, ale také monitory podstatně horší. Bez ohledu na kategorie a cenové hladiny jsou monitory M-Audio BX8 D2 kvalitními studiovými monitory a jako takové je lze pohodlně a bez problémů použít v mnoha profesionálních aplikacích. K jejich hlavním plusům patří bezesporu především realistické podání zvukového snímku a velice příznivý poměr výkon/cena (zde doslova a do písmene).

■ Distributor: Disk Multimedia s.r.o.
 Sokolská 13, 680 01 Boskovice
 Tel.: 516-454-769
 disk@disk.cz, www.disk.cz
■ Doporučená cena: 8 390,- Kč
■ www.m-audio.com